

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

81. An sit credendum dicenti se habere potestatem delegatam dispensandi? Ex quo sequitur credi posse Episcopo promoventi ad Ordines non sibi subditum, dicenti in titulo collationis Ordin[u]m se illum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

De Dispensationibus. Resol. LXXXI. 227

tamen frequenter cum dispensatione admiscenda videatur aliqua commutato. Et ita ego olim consului potuisse Summum Pontificem dispensare in voto Religionis emissio ex quadam vehementi passione licet votens nullam aliam difficultatem pro executione haberet. Verum talem consulentem ad illud votum amplius non teneri, ego tunc probabiliter consului: quia iam ingressus fuerat Religionem, licet absque causa iusta postea fuerit egressus; nam fateor opinionem probabiliorē docere talem voto non satisfecisse, & teneri iterum Religionem ingredi: tamen contraria sententia est probabilis, & ut probabilē illam nouissimē admittit Fragofo in Regimine Christi. Reipubl. part. 1. lib. 1. assput. 2. num. 29. ubi sic ait. Votum Religionis intelligitur accepta forma iuris communis, quod annum probationis ad experiendum concedit; & quis satisfecit voto, si ingrediatur animo experiendi, nouissimē tempore extat ex iusta causa. Non tamen defunt, qui doceant egressum sine iusta causa, sed ex leuitate non peccare contra votum, neque teneri iterum ingredi: que opinio est satis probabilis. Ita Fragofo & Doctores, quos ego adduxi in 4. parti. tract. 4. resolut. 25. Vide etiam Trullench. in Decalogum tom. 1. lib. 2. cap. 2. dub. 20. n. 5.

RESOL. LXXXI.

An sit credendum dicenti se habere potestatem delegatam dispensandi?

Ex quo sequitur credi posse Episcopo Promouenti ad ordines non sibi subditum, dicenti in titulo collationis Ordinum se illum promouisse ex licentia proprii Episcopi.

Etiamsque inferri credi posse literis Summi Penitentiarii asserenti sibi vixit vocis Oraculo commissum esse, ut dispenseret in aliquo casu Pontifici reservato. Ex part. 8. tit. 3. Ref. 30.

Respondeo quod in foro conscientie, cuiuscumque viro timorato, ac Confessario, dicenti, sibi delegatam esse potestatem ad absolvendum, vel dispensandum, vel ad aliquid aliud, fides haberi potest. Quod experientia ipsa demonstrat; facultas enim absolventi a reservatis, & dispensandi, medio Confessario, solet a penitentibus imperari. Quoad forum verò exterius, communis conclusio est, commissionem delegatam probandam esse, ostenso delegationis instrumento, & alias non esse credendum eam asserenti, ut constat ex cap. cum in iure, de offic. deleg. ubi gloss. & Canonice omnes Ratio est, quia cum sit quid facti, non presumitur.

1. Limitant hoc aliqui, nisi delegatus sit persona constituta in excelsa dignitate, ut est Legatus Cardinalis. Sic Anton. cap. ad eminentiam, num. 4. & 5. de sentent. excomm. Panormit. in cap. quod super, num. 5. de fide instrum. Calder. cons. 2. tit. de offic. Legat. Ioan. Monach. in cap. unico, de schif. in 6. Paul. de Castro consil. 307. lib. 2. Roman. consil. 9. dub. 4. & alij, quos refert, & sequitur Gratian. res. 290. n. unico.

2. Sed hæc limitatio solum est vera, quando non agitur de præiudicio tertij, vel saltem non graui, ut in facultate data ad absolvendum, dispensandum, &c. tunc enim creditur illi, quamuis suæ delegationis literas non ostendat; secus verò si agatur de notabili præiudicio tertij. Sic Panormit. loco citato. Menoch. alijs relatis d. presump. 15. num. 4. & 9. Gutier. lib. 2. quest. Canonice. cap. 17.

in fin. Sanchez alios referens lib. 8. de matr. disp. 17. num. 18. & 19.

4. Ex his inferri Sanchez lib. 8. disp. 17. num. 18. asserenti se habere potestatem dispensandi, absolventi, concedendi Indulgentias, credi posse; quia agitur de nullo, vel minimo præiudicio: caute tamen hæc illatio accipienda est, non enim cuiuslibet in hac parte credi debet, sed viro timorato, & in dignitate constituto, & de quo præsumi non posset falsum dicere. Tum; quia est hæc potestas nullum, vel minimum præiudicium ordinariis asserenti illi specialem honorem, & autoritatem, ob cuius causam præsumi potest tibi falso arrogare. Non ergo est credendum, nisi probet. Et ita hanc sententiam tenet Caltrus Palaus tom. 1. res. 4. disp. 8. punct. 10. n. 4.

5. Sequitur etiam ex supradictis, credi Episcopo promouenti ad Ordines non sibi subditum, dicenti in titulo collationis Ordinum, se promouisse ex licentia proprii Episcopi, quia agitur de modico præiudicio. Et ita tenent Rebuff. in prax. benef. tit. de forma Dimissoriarum, num. 36. & relato Cardinali, Menoch. de arbitr. lib. 1. quest. 76. num. 10. Gutier. lib. 2. qq. Canon. cap. 27. num. penult. & Sanchez loco citat. num. 20.

6. Secundo inferitur, credi literis summi Penitentiarii asserenti, sibi, vixit vocis oraculo commissum esse, ut dispenseret in aliquo casu Pontifici reservato, quod id in nullis præiudicium vertgat. Et ita Paulo citato, docent Cardin. Clemen. ne Romani. 8. Eo tamen proviso, num. 1. de elect. Franc. cap. 1. num. 4. de tempor. ordin. in 6. & ibi Domin. §. ultimo, num. 1. Octavianus Vestr. de officiis Curie Romane, lib. 1. cap. 2. & Sanchez disp. 17. num. 21.

RESOL. LXXXII.

An dispensatio in votis, vel aliquo alio impedimento possit fieri, iniuito eo, cum quo dispensatur.

Ei an Superiores possint irritare vota, & iuramenta subditorum, illis nolentibus, & iniuitis, sicut potest fieri absolutio ab excommunicatione iniuitis? Ex p. 8. tract. 1. Ref. 86.

Questio est curiosa, & negativè respondent. Et idè licet Aragon. 2. 2. quest. 89. artic. 9. paulo post principium, & Suarez tom. 2. de Relig. tract. de voto, lib. 6. cap. 1. ad finem, Sayro in clavi Regia, lib. 5. cap. 8. num. 6. concedant, posse superiores irritare vota subditorum, illis nolentibus, & iniuitis; id tamen ibidem de dispensatione loquentes negant, ex his fundamentis. Primo, quia dispensatio est actus iurisdictionis spiritualis; & est beneficium quoddam quod iniuito non conceditur, nec potest. Secundo, quia irritatio potest fieri licitè, & validè sine causa: at non ita dispensatio voti, aut iuramenti; probauimus enim supra, nec licitè, nec validè sine causa fieri posse; quare cum illa sine causa fieri posset, non pendebit talis irritatio à vouentis, vel iurantis, voluntate: pendebit autem dispensatio, cum sine causa fieri non possit. Tertio, quia dispensatio datur in fauorem eius, cum quo dispensatur: ergo non debet in eius onus eo iniuito retorqueri, iuxta reg. 6. 1. Quod ob gratiam, de regulis iuris in 6. Quarto, quia eo ipso quod subditos dispensationem non acceptat, videtur iterum votum emittere de nouo.

2. His tamen non obstantibus, affirmatiuam sententiam tenet Sanchez in summa lib. 4. cap. 24. num. 26. in medio, ubi expressè ait, dispensationem voti

EVANGELIUM
IOHANNIS
CAPITULUM III